

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2025-12-22 Nr. V-598
Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas buvo atliktas Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) vykdomo programinio konkursinio MTEP finansavimo skyrimo susijusiose ekspertinio vertinimo – ekspertų skyrimo, jų paslaugų įsigijimo ir interesų valdymo veiklos srityse, pagrindinius duomenis gaunant iš:</p> <ol style="list-style-type: none">1. LMT skelbiamų kvietimų teikti paraiškas bei juose esančių duomenų;2. LMT teisinio reguliavimo ekspertinio vertinimo srityje, LR Specialiųjų tyrimų tarnybos, Seimo Antikorupcijos komisijos ataskaitų ir rekomendacijų;3. Viešųjų (MTEP) pirkimų / sutarčių dokumentų;4. LMT pateiktų paraiškų / mokslo finansavimo projektų;5. Skundų / pranešimų apie korupciją / apeliacijų ir kitų kreipimusi.
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą</p>	<p>LMT teisės, pirkimų ir personalo skyriaus teisininkas (už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo) Marius Dijokas</p>
<p>3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.</p>	<p>KPT vertinimas pradėtas 2025-10-01, baigtas 2025-12-16. Analizuotas laikotarpis nuo 2024-01-01 iki 2025-06-01</p>
<p>4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą</p> <p>Žemiau pateikiami Rizikų sąrašo nustatytų rizikų lygiai ir rizikų suskirstymas pagal svarbą rezultatai išdėstant juos prioriteto tvarka (pradedant nuo daugiausiai balų susirinkusių rizikingumo lygio) pagal svarbą taikant matricų metodą.</p>	

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6 R ₃	9 R ₁ R ₂	12	15
	Žemas	2 R ₄ R ₅	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						
4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)				Nenustatytas		
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)				<p>R₁ - Ekspertinis vertinimas ir su juo susijusių procesų srities rizika – LMT gaunamos apeliacijos dėl projektų (paraiškų) ekspertinio vertinimo, pareiškėjams išreiškiant nepasitenkinimą atlikto ekspertinio vertinimo išvadomis (jų kokybe).</p> <p>P=3; T=3. Rizikos lygis=TxP; R =9 Poveikis vertinamas 3 balais (pastebimas), nes gaunamas apeliacijų skaičius dėl nepasitenkinimo ekspertinio vertinimo išvadomis yra didelis (2024 m. – 59, 2025 pirmas pusmetis – 6). Nors ekspertinio vertinimo išvadų pagrįstumą gavus apeliaciją (skundą) vertina LMT sudaryta apeliacinė komisija, didelis LMT teikiamų apeliacijų skaičius daro neigiamą įtaką tiek bendram LMT įvaizdžiui ir reputacijai, tiek ir vidiniams įstaigos procesams. Tikimybė vertinama 3 balais (vidutinė), nes 2024 m. buvo gautos 59, o 2025 m. pirmą pusmetį 6 apeliacijos. Apeliacijų nagrinėjimo apeliacinėje komisijoje analizė parodė, kad ekspertinio vertinimo metu, ekspertai</p>		

dažniausiai padarydavo tiek faktinių klaidų (pvz. netinkamai įvertindavo paraiškoje nurodytą faktinę informaciją (pvz. publikacijų skaičius)), tiek ir procedūrinių neatitikimų (pvz. nesivadovaudavo, jiems pateikta griežtai apibrėžta vertinimo skale). Šios ir kitos pasikartojančios ekspertų klaidos lemia, jog tikimybė vertintina kaip vidutinė, atsižvelgiant į mažėjantį apeliacijų kiekį 2025 m.

R₂ - Eksperto ir su jo atliekamo vertinimo nešališkumu susijusių procesų rizika – **dažniau nustatomas LMT ekspertams kylantis interesų derinimo (interesų konfliktų) skaičius susijęs su jų atliekamais vertinimais.**

P=3; T=3. Rizikos lygis=TxP; R =9

Poveikis vertinamas 3 balais (pastebimas), dėl nesuvaldytų galimų interesų konfliktų galintis kilti vertinimo neobjektyvumas (šališkumas) įtakoja paties ekspertinio vertinimo kokybę ir skaidrumą. Galimai neobjektyvus vertinimas gali skatinti nepasitikėjimą LMT organizuojamu projektu (ataskaitų) ekspertiniu vertinimu.

Tikimybė vertinama 3 balais (vidutinė), atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. pirmąjį pusmetį (lyginant su 2024 m.) sulaukta ženkliai daugiau darbuotojų paklausimų apie galimas interesų kilimo grėsmes – kuomet ekspertams buvo paskirtos konkrečios vertinimo užduotys (projektai). Nusišalinimų (atsisakymų vertinti) nuo jiems priskirtų konkrečių projektų iš pačių ekspertų sulaukta mažiau.

R₃ – Nepakankamo (neišsamaus) teisinio reguliavimo susijusio su ekspertiniu vertinimu rizika – **LMT teisiniu reguliavimu įtvirtintas vienas iš interesus turinčių valdyti dokumentų (eksperto pasižadėjimas), neatliepia šiuolaikinės interesų valdymo gerosios praktikos.**

P=3; T=2. Rizikos lygis=TxP; R =6

Poveikis vertinamas 3 balais (pastebimas), iš LMT administracijos darbuotojų sulaukiama paklausimų dėl minėto ekspertų pasižadėjimo formuluočių (pvz. „yra ne senesnių kaip

	<p>penkerių metų, skaičiuojant metų tikslumu...“) neapibrėžtumo (neaiškumo). Tai daro esminę įtaką ekspertinio vertinimo patikimumui, apsunkina interesų valdymo galimybes, galimai padidina LMT gaunamų apeliacijų skaičių.</p> <p>Tikimybė vertinama 2 balais (žema), nes vertinant esamus ir jau patvirtintus naujus teisinio reguliavimo pokyčius ši sritis ateityje bus reguliuojama daug išsamiau, taip pat tikslinimas ir minėtas pasižadėjimas.</p>
<p>4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p><i>R₄</i> – Rizika susijusi su ekspertinių paslaugų įsigijimu – LMT neužtikrinus duomenų tvarkymo priežiūros ir kontrolės, įmanomas LMT ekspertų duomenų naudojimas ne LMT vykdomo ekspertinio vertinimo funkcijoms atlikti, todėl galimas netinkamas (nekontroliuojamas) ekspertinių paslaugų įsigijimo procesas.</p> <p>P=2; T=1. Rizikos lygis=TxP; R =2</p> <p>Poveikis vertinamas 2 balais (žemas), nes LMT nefiksuoti pranešimai, apie tai kad administracijos darbuotojai netinkamai naudotų ekspertų duomenis jų paslaugų įsigijimui.</p> <p>Tikimybė vertinama 1 balu (labai žema), nes analizuojamu laikotarpiu šioje srityje pažeidimų nenustatyta. Ekspertų paslaugų įsigijimas per MTEP pirkimus vykdomas koordinuotai, LMT užtikrinama viso proceso kontrolė, duomenys saugomi vidinėse sistemose ir aiškiai nustatytos su jais dirbančiųjų funkcijos.</p> <p><i>R₅</i> – es tinkamo įgyvendinimo rizika – LMT nuostatuose, ekspertų ir jų veiklos bendrosiose taisyklėse įtvirtintos kokybės kontrolės nesilaikymas.</p> <p>P=2; T=1. Rizikos lygis=TxP; R =2</p> <p>Poveikis vertinamas 2 balais (žemas), nes nors ir paminėta LR specialiųjų tyrimų tarnybos atliktoje LMT veiklos korupcijos rizikos analizės išvadoje (projekte), jog atkreiptinas dėmesys į ekspertinio vertinimo kokybės atlikimo kontrolės valdymą, laikytina, kad pagrindinis teisinis reguliavimas yra pakankamas. Pagal jį atitinkamai turėtų būti išsamiau aprašomas procedūrinis klausimo reguliavimas.</p>

	Tikimybė vertinama 1 balu (labai žema), nes analizuojamu laikotarpiu nebuvo fiksuota pažeidimų (apeliacijos į šį kriterijų neįtraukiamos).
Kita informacija	
5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo	<p>Siūlomos rizikos mažinimo priemonės programinio konkursinio MTEP veiklos finansavimo skyrimo ekspertinio vertinimo ir su juo susijusių procesų veiklos srityje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kasmet atlikti LMT gaunamų apeliacijų analizę dėl paraiškų ekspertinio vertinimo bei teikti rekomendacijas projektus administruojantiems LMT skyriams, taip pat projektus vertinantiems ekspertams, dėl vertinimo metu pasitaikančių pagrindinių netikslumų (klaidų) prevencijos. 2. LMT teisės aktuose, kituose dokumentuose įtvirtinti platesnes (aiškesnes) LMT ekspertų interesų derinimo gaires, kuriuos padėtų iš anksto įvertinti (nustatyti) galimas interesų konfliktų situacijas ir efektyviai jas reguliuoti. 3. Įvertinti LMT teisės aktuose įtvirtintą galiojančią eksperto pasižadėjimo formą, LMT interesų derinimo politikos, kitų susijusių teisės aktų aspektu ir atlikti reikiamus pakeitimus, suderinimus su bendra LMT veikiančia interesų politika. <p>Siūloma rizikos mažinimo priemonė susijusi su ekspertinio vertinimo kokybės kontrole:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. LMT komitetams įgyvendinat LMT Nuostatų 47.5 papunktyje įtvirtintą funkciją, kuri nėra tapati Projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašo 30 punkte nurodytoms priemonėms, todėl būtinas detalesnis minėto reikalavimo įgyvendinimo įtvirtinimas susijusiuose teisės aktuose (pvz. Ekspertų duomenų bazės administravimo apraše ir pan.).
6. Kitos pastabos	Kartu su šia išvada vertintina ir LR specialiųjų tyrimų tarnybos 2025 m. atlikta korupcijos pasireiškimo analizė
7. Priedai	-
Išvadą parengęs asmuo: LMT teisės, pirkimų ir personalo skyriaus teisininkas (už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo) Marius Dijokas	